

Érkezési díj kiadó.

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

3141-3181

Dr. Ramasetter Róbert

Budapest

1. Diszter 2. H. S.

Érkezési díj kiadó.

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 le
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 35.—
Egy szám — — 1.50

1925 augusztus 28 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 198 szám

5685. Etel 8

A kongresszus bizalmat szavazott a vezetőségnek

A zsidó munkásság helyzete. A munkások nem látnak konkurenciát a tömeges bevándorlásban. A mizrahi az osztályharcos munkásszervezetek ellen. Vallásos intézményeket követelnek a kolóniákon A frakció-sékelek helyett az általános sékelek bevezetését javasolják

Százharminchat szavazattal 17 ellenében megadták a felmentvényt

— A Uj Kelet kiküldött munkatársának távirati jelentése —

Bécs, augusztus 27. Ma éjjel után hivatalosan berekesztették az általános vitát és százharminchat szavazattal tizenhét ellenében megadták a vezetőségnek a felmentvényt. A delegátusok egyrésze tartózkodott a szavazástól. A vezetőség tagjait a szavazás alkalmából lelkes ünnepségekben részesítették. Most már teljesen bizonyosnak látszik, hogy Weizmannékat újra meg fogják választani. Az ülések alatt elhangzott beszédek, elsősorban Weizmann és Szokolov érvei, meggyőzték a kongresszust arról, hogy az a politika, amelyet a vezetőség eddig folytatott, az egyetlen lehetséges politikai módszere a cionizmusnak. Már maga az a tény, hogy a felmentvény megadásánál mindössze tizenhét szavazatot a vezetőség ellen, azt bizonyítja, hogy a delegátusok teljes bizalommal viseltetnek Weizmann iránt. A szavazás rendkívül lelkes hangulatban folyt le. Még éjjel után is sokáig együtt maradtak a delegátusok és a jövő feladatairól beszélgettek. A kongresszus előreláthatólag pénteken véget ér. Az új vezetőség névsora elé, annak ellenére, hogy a jelenlegivel szemben aligha fog valamilyen változást tartalmazni, nagy érdeklődés mutatkozik.

Bécs, augusztus 27. A kongresszus kilencedik ülését Motzkin elnök nyitotta meg. Az első szónok Glouska palesztinai delegátus volt. — Nehezemre esik, — mondotta — hogy most egy ilyen nagy és előkelő zsidó gyülekezettel előttem szóvá tegyem a jemenita zsidók panaszait és kívánságait. Negyven esztendeje, hogy a jemenita zsidók beözönlének Erec Jisráélbe. Altalában meg vagyunk elégedve mindazzal, ami most Palesztinában végbemegy, mert visszaemlékezünk azokra az időkre, amikor a bevándorlók egészségügyi helyzete a lehető legrosszabb volt és a halandóság a mi emberünk között volt a legnagyobb. Az amerikai Hadassah szervezetnek köszönhetjük, hogy e tekintetben javulás állott be. A jemenita zsidó áldozatkész és dolgozó. Mégis fel kell panaszolnom, hogy nem fogadnak bennünket úgy, mint testvéreket, a zsidó intézmények szinte ellenséges szemmel néznek bennünket és úgy viselkednek velünk szemben, mintha cselédek lennénk. Maga Ruppin is kijelentette 1919-ben, hogy a jemenitákat nem azért hozzák Palesztinába, hogy ott megtelepedjenek, hanem hogy munkások és cselédek maradjanak. Nem adnak nekünk megfelelő számú bevándorlási certifikátot és a közoktatási osztály a jemenita iskola-gyermekekért alig tesz valamit. A Keren Kajemet azt a hirt terjesztette, hogy a jemeniták számára négy letelepedési helyet biztosított. Azonban ezek olyan szánalmasak, hogy szinte röstellek róluk beszélni. A kereskedelmi és ipari szekció sem támogatta kellőképpen a jemeniták házi iparát. Követelem tehát a Palesztinában élő tizenegy és félezer jemenita zsidó nevében, hogy a kongresszus ismerje el a jemenitákat mint külön cionista szervezetet, hogy nagyobb számú certifikátokat biztosítsanak számukra, hogy kapjanak külön munkások közvetítő hivatalát, hogy a falvakban és a városokban épen olyan kedvezményekkel illessék őket, mint a többieket.

A szanalás kérdése

A következő szónok S. Schocken, a pénzügyi és gazdasági tanács tagja a következő beszédet tartotta:

— A cionizmus főfeladata, hogy új gazdaságot teremtsen új emberekkel, új földön. A dolgok elején állunk még, mert hiszen munkánk csak a háború vége felé kezdődött. Nemcsak az emberanyagra és eszközeink fogyatékosaira kell gondolnunk, hanem mindarra, ami rendelkezésünkre állhat. A mezőgazdasági ujjáépítés objektív nehézségei közül első a pénzügyi és a kongresszus feladata, kitalálni

a módot, hogy hogy lehet költségvetésünk tételeit nem egyszer, hanem kétszer és háromszorosan fedezni. Szervezetünket jól kell finanszíroznunk, a kongresszusnak nem szabad engednie, hogy az exekutiva állandóan gondokkal és nyomorral küzdjön.

Corcos franciaországi delegátus emelkedett ezután szólásra:

— Engedjék meg, — mondotta — hogy dr. Wise után, aki azt mondotta, hogy sujt helyez arra, hogy Wilson és lord Balfour nyelvén szóljon önköz, én a francia nyelven beszélő zsidók nevében, azon a nyelven szóljak önköz, amelyen a polgári és emberi jogokat proklamálták. A franciául beszélő zsidók ismerik mindazokat a nehézségeket, amelyek egy nemzeti otthon megteremtése magában rejt és mondhatnám anélkül, hogy legkevésbé is ironikus legyek, hogy mindezeket többet tudtak az ujjáépítés nehézségeiről, mint előnyeiről. Még sok a tennivaló, még nehéz akadályok tornyosulnak elénk. A győzelemhez azonban már megteremtettük a magunk fegyvereit: a művészetet és tudományt. A francia kormány tisztában van a zsidóság nagy hivatottságával és biztosítom önöket, hogy tiszta szívből üdvözlő a kongresszust a zsidó szellemi munka reneszánszához.

A mizrahiak követelése

Meier berlini mizrahi delegátus volt a következő szónok.

— Voltaképpen mi a mi teendő Palesztinában? Egyszerűen a zsidók ezreit és tizezreit hozzuk-e oda, vagy pedig felépítünk egy zsidó közösséget, egy zsidó államot. Ha zsidó közösséget építünk, akkor gondoskodnunk kell a közösség feltételeiről. Fájdalom, a közösség még nincs felépítve. Herzl mondotta, hogy nem tényeket, hanem feltételeket kell teremtenünk. Ugyanez áll a társadalmi életre is. A cionista szervezetnek ki kell elégítenie a közösség összes szellemi kívánságait. Zsinagógákat kell építenie az összes kolóniákon és kvucákon és gondoskodnia kell arról, hogy mindenütt rituális élelmény legyen. Ezek a dolgok azonban egyelőre sok helyütt hiányzanak Palesztinában. Fontos, hogy ezek a szükségletek a cionista szervezet költségvetésében helyet foglaljanak. A palesztinai dolgozók szenvednek az alatt, hogy vallási igényeiket nem elégítik ki. Nincs itt szó individuális vallásról, amely mindenki számára más, amelynek nincsen külön erkölce és hagyománya. Minálunk azonban a vallás, a neveléssel függ össze és a palesztinai nevelés nemcsak, hogy ellentétben áll a történeti zsi-

dósággal, hanem az általános pedagógiai elvekkel is. A vallási érzést nemcsak, hogy nem fejlesztik az iskolákban, hanem igyekeznek kitépni azt a gyermekek szívéből.

A szónok ezután panaszkodik amiatt, hogy a mizrahi munkásságot másképpen kezelik, mint a többi munkást és nem részesítik őket megfelelő figyelemben. A szervezet kérdése körül teljes szabadságot követel, minthogy nem lehet túrni bármely oldalról jövő diktatúrát. Különösen fontos, hogy a cionista exekutive legyen pártatlan.

Elieser Joffe (Palesztina) héber nyelven vitatkozik Soskinnal. — Mi — ugymond — nemcsak gabonatermeléssel és baromfitenyéssel foglalkozunk, hanem gyümölcsstermeléssel és vetemények termelésével is. Ma már annyi saját tapasztalatunk van, hogy nem is szorulunk az európai kioktatásra. Az a baj, hogy nincs piacunk a szép és pompás vetemények elhelyezésére, minthogy már régóta nincs meg számunkra az az értéke, ami hasonló minőségű európai veteményeknek megvan. Soskinnak tudnia kellene, hogy egyebet se teszünk, minthogy piacok után nézünk.

A szocialis átcsoportosítás szükségé

A tizedik gyűlésen, amelyen ismét Motzkin elnökölt, dr. Federbusch (Mizrahi, Galicia) kritizálja a cionista szervezetet, mert kiengedte kezei közül a kolonizációs munka vezetését. Szerinte a szervezetnek nem az a kötelessége, hogy az embereket egyszerűen úgy hozza be Palesztinába, ahogyan vannak. Ebben az esetben megszűnt a szervezet cionista jellege és nem egyéb egyszerű szállítmányozási társulatnál. Azon kell igyekezni, hogy a zsidó népet szocialis tekintetben átcsoportosítsuk, a mai büdzsét azonban a negyedik allijah számára semmiképpen sem kielégítő. A költségvetést minden körülmények között meg kell nagyobbítani. Kellemetlen aránytalanság áll fenn a városi és a vidéki letelepülés között. A kereskedelem és ipar az utolsó években sokkal erősebben fejlődött, mint a mezőgazdaság, amely költségvetésének csökkentése következtében fejlődésében is visszaesett. Az utolsó két évben egyetlen új pozíciót nem teremtettünk e téren. A nemzeti tőke feladata a mezőgazdasági telepet olyképpen fejleszteni, hogy az önmagától is tovább fejlődhessen. Sohasem téveszük szem elől, hogy a mezőgazdaság minden más kolonizatorikus munkának az alapja.

A mizrachista munka ideálja

— A negyedik allijahban sok az olyan elem, amely a mezőgazdasággal akar foglalkozni.

A zsidó munkásság a középosztály e típusában nem lát konkurenciát, hanem tárt karokkal fogja fogadni őket. Azonban fontos, hogy ez elemeknek a mezőgazdaságra való átcsoportosításában a zsidó közösség ahhoz szükséges eszközökkel segítségére legyen.

— Az általános munkásszervezet a vallásos munkásságot az utolsó időben valósággal üldözte. A vallásos munkásság nem lépett be ebbe a szervezetbe, mert ez politizál. Hogy valóban így is állanak a dolgok, az világosan kiderül a „Dawar“-ban megjelent programból, ahol szó van a munkásság uralmáról a többi osztályok fölött. A mizrachisták munkássága ehhez nem adhatja hozzájárulását. Neki is megvan a munka ideálja, ez azonban egyéni és nem kollektív. Ez az ideál nem engedi meg, hogy más osztályok fölött erőszak gyakoroltassék. Mi a munkásság közös frontjéért küzdünk, azonban a terror miatt ez a front nem jöhet létre. A vallásos munkásságnak teljes joga van a szabadságra. Sajnálni való, hogy a cionista vezetőség ezekkel az ügyekkel nem törődik. Amikor a jablonai chaszidok kolonizálását a baloldali pártok a maguk javára használják ki, akkor rá kell mutatnunk arra, hogy csak a mizrachinak a cionista eszméért való harmincéves munkájának köszönhető, hogy a chaszid zsidók Palesztinába mentek. Mi köszöntjük a chaszid települést és köszöneti fogjuk azt is, ha majd az Aguda jön Palesztinába és itt kolóniákat fog alapítani. A mizrachi követeli az összes osztályok egyenjogúsítását és a zsidó munkás szabadságát.

Az általános sékelért

Ezután Felix Rosenblüth emelkedik szólásra: — A munkásságot — mondotta — nem szabad közömbösen vennünk és kell, hogy kölcsönösen megértessük magunkat vele. A munkásság egyik legnagyobb és legerősebb pillére a palesztinai gazdasági életnek. Sokat kritizálják a munkások telepeinek gazdaságait, ezzel szemben azonban mindig azt hallottuk, hogy a munkásság önkritikájának szelleme és ellenőrzése eléggé ki van fejlődve és két évi palesztinai tartózkodásom idején meggyőződhettem róla, hogy ez meg is felel a valóságnak. Mindazonáltal nagyon szívesen látjuk ennek az önkritikának a kiegészülését.

Joachim Neiger keletgaliciai delegátus beszélt ezután:

— A cionista feladatok legfontosabbja a zsidó többség megteremtése. A XIV. kongresszus feladata, hogy a negyedik allijah rendezettségét rendszerbe hozza és hogy a bevándorlók nagy tömegeit Palesztina gazdasági életébe beleillessze. Teremtteni kell egy olyan hivatali szervet, amelynek nagyobb hatásköre legyen, mint a kereskedelmi és ipari szekciónak. A hivatal foglalkozzék minden egyes bevándorlóval, hallgassa meg kívánságait, lássa el információkkal és egzisztenciája megalapozásánál legyen segítségére. Követeli a frakció-sékel eltörlését és az általános sékel újra való meghonosítását, mert különben tiszta és becsületes demokratikus választások lehetetlenek.

A kongresszus érdekes fejei

A „Neue Freie Presse“ legutóbbi számában ügyes karcot közöl a kongresszus néhány markánsabb képviselőjéről:

Csaknem minden nap, sőt majdnem minden ülés felvet egy-egy érdekesebb embert a szónoki tribünre, akinek megjelenése és egyénisége önkéntelenül is megragad az emlékezőtehetségben. A kongresszus egyik legérdekesebb alakja Louis Lipsky, a végrehajtóbizottság amerikai tagja. Szervezési kérdésekben szakember és csak néhány évvel ezelőtt — amikor a cionista mozgalomban kiemelkedett — tanult meg németül. Régi amerikai zsidó családból származik, ősei már a függetlenségi háború idején is az Ujvilágban éltek. Ezt a magasnövésű, tipikusan amerikai koponyaformájú embert, akiről barátai azt mondják, hogy úgy néz ki, mint egy „like a cowboy“, senki sem gondolhatná zsidónak. Ha beszél, nyugodt, tárgyilagos, száraz, igazi yankee.

Rabbi Meier, a Mizrachi-csoport vezetője,

szintén Newyorkból jött. Hatalmas, testes alak, fekete körszakállal övezett fejről sohasem veszi le a bársony káppit. Előzékeny, még az ellenféllel szemben is udvarias embernek mutatkozik és mint a kongresszus elnökét, egyrészt harsogó hangja, másrészt energikus mozdulatai teszik a viták viharaiiban feltűnővé.

Minden gesztus nélkül, vagy legfeljebb néhány egyszerű mozdulattal tartja beszédeit Kaplanszky mérnök, egy karosu ur, akinek haja és bajusza már meglehetősen őszül. Politikai felfogás szerint szociáldemokrata, azonban az összes pártok, mint technikai szakembert — Kaplanszkyt a végrehajtóbizottságba delegálták. Száraz, ridegen tárgyilagos ember, de érti a módját, hogy a népgyűléseken miként kell a tömegeket magával ragadni.

Kaplanszky, miként a kongresszusnak sok más tagja is, minden különösebb zavar nélkül egyszerre két-három, sőt négy nyelven is képes vitatkozni. Egyébként is, alig van a kongresszusnak tagja, aki anyanyelvén kívül legalább egy európai nyelvet ne beszélne. A tagok háromnegyed része ért és beszél héberül, a palesztinaiak közül sokan arabul és törökül is.

A kongresszus humoristája

A kongresszus humoristája Samuel Gronemann ügyvéd, aki a kongresszusi bíróság előadójának fontos tisztét tölti be. Dr. Alfred Kleivel együtt kitűnő ügyvédi irodája van Berlinben, amely többek között a Kutisker-affér idején is nagy szerepet játszott. Alacsony-termetű ember, golyóforma, szemüveges fejű, koponyája simára van borotválva. Háborus skizzei, amelyek „Tohavobohu“ címen jelentek

meg, valamint egyéb humoros karcolatai nevét igen népszerűvé tették. Évekkel ezelőtt egy vicclapot is ki akart adni. Cionista körökben még most is mosolyogva beszélnek az Ugandakérdésről irt cikkeiről, amelyekben vidáman fejtegette annak a zsidó községnek problémáit, amely az uganda-négerék között volt alakulandó.

Jabotinszky egyszerre tíz nyelven beszél

Semmi humora sincs Wladimir Jabotinszkynek, aki a kongresszus sok kitűnő szónoka között a legelsőnek bizonyult. A legkisebb pártot képviseli és ennek a pártnak ő az egyetlen reprezentánsa a kongresszuson. Főként tanulókat tartoznak csoportjához, akik istenitlik őt. Tagozata Párisban és Wienben a legerősebb. A háború előtt orosz újságíró volt, a legnagyobb orosz napilapok egyikének, az „Odesky Nowoszty“-nak vezércikkírója és irodalmi szerkesztője. Eredetileg az orosz polgári liberálisok egyik legismertebb vezetője volt és csak nemrégiben közeledett a balszárnyhoz. További története már ismeretes. Nyulánk, simára borotvált, jóalakú ember, igazi tisztifigura, arcának előreugró állkapcsa miatt némi bulduggjellege van. Mindig harcrakész, valamint kész arra is, hogy megvédelmezze magát, mert hiszen eléggé szokva van már a támadásokhoz. Óriási hangjával még a legnagyobb izgalom között is megfogja a hallgatókat. Jabotinszky univerzális felkészültségű, mélyen képzett elme. A karlsbadi kongresszuson nem kisebb feltűnést keltett, mint amikor fogadta a sajtó képviselőit és egyszerre tíz nyelven társalgott velük.

Caillaux hirtelen elhagyta Londont

Megszakadtak az angol-francia adósságtárgyalások

(Páris, augusztus 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Caillaux francia pénzügyminiszter és Churchill angol pénzügyminiszter között váratlanul megszakadtak a tárgyalások és Caillaux ma este Londonból visszavonul a francia fővárosba. Caillaux tudvalevőleg évi tizmillió font törlesztést ajánlott fel Franciaországnak Angliával fennálló tartozására. Churchill ebbe nem ment bele és évi minimális tizennégy milliót követelt. Caillaux referálni fog a francia minisztertanácsnak, amely valószínűleg arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy tartozásait kizárólag olyan mértékben hajlandó törleszteni, amilyen mértékben Németország fizeti a jóvátételt.

Páris, augusztus 27. A francia lapok berlini tudósítói jelentik lapjaiknak, hogy a biztonsági kérdésben a német kormány adott francia válaszigjegyzék berlini hivatalos körökben rendkívül kedvező benyomást tett. A válaszigjegyzék nyomán szeptemberben, vagy októberben személyes tárgyalások indulnak meg Lausanneban.

Páris, augusztus 27. Utólag érkezett jelentések szerint Caillaux az utolsó pillanatban rábirta Churchilt, hogy eredeti követelésétől álljon el és tizenkét és félmillió fontot fogadjon el. Ennek az összegnek lefizetése után Franciaország tartozása az eddigi összeg kétharmadára csökken.

Az angolok

Teleki Pál volt magyar miniszterelnök ellen

A harag oka az, hogy Teleki nem javasolta a Moszul-terület kettéosztását

(London, augusztus 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Annak idején a lausannei béketárgyalásokon Mosszul északi részének hovatartozandóságát a török és angol érdekeltek közt nem sikerült dűlőre juttatni és abban maradtak, hogy a döntést a Népszövetségre bízzák, amely majd szeptemberben veszi az ügyet tárgyalás alá. Tájékoztatók alapján a Népszövetség semleges bizottságot állított össze, hogy az hallgassa meg az érdekelt feleket, menjen el a helyszínre, vegye szemügyre a területet, érdeklődjön a lakosság hangulata iránt és összes tapasztalatairól terjeszen be jelentést javaslat kíséretében.

A bizottságba három tagot választottak: gróf Teleki Pál egyetemi tanárt, a volt magyar miniszterelnököt, egy belga ezredeset és egy norvég polgárt. Ez a három komoly és lelkiismeretes ur először elment Londonba, aztán Angorába, hogy megismerkedjenek az uralkodó ellentétes nézetekkel és felfogásokkal. Ilyen előkészületek után pedig az idén tavasszal két hónapig keresztül-kassul utazták Mossult, szóbaállottak mindenkivel és a napokban készültek el kilencvenoldalas beszámolójukkal, amelyet igen alapos történelmi és földrajzi tudással állítottak össze.

A bizottság kutatásai alapján kimondta, hogy Mosszul területét nem javasolja kettéosztásra és ha a Népszövetség mégis a megosztást látná kívánatosnak, akkor is az erősen délre eső Tigris mellék-

folyót találná határukat legalkalmasabbnak.

Véleményüket történelmi, földrajzi és nemzeti alapokon indokolják, mert a moszuli vilájet mind a három tekintetben minden időben egységes volt. A dolog rendkívül nagyfontosságú mindkét osztozkodó félre nézve, mert a kérdéses rész nagyjelentőségű petróleumterületeket foglal magában.

Az úgy ilyen módon való előterjesztése persze nem tetszik az angoloknak. A „Times“ hasábjain ismerteti és bírálja a bizottság munkáját és hatalmas vezércikkben támad rá a bizottság tagjaira. De legjobban szemet szúr a magyar bizottsági tag. A vezércikkíró a „Times“-ben ritkán tapasztalható élességgel emeli ki, hogy a gróf közismert pánturáni gondolkodású és nem érti, hogy az angol kormány, hogy mehetett bele ilyen elfogult bizottsági tag kinevezésébe. Megemlíti még azt is, hogy egy ízben Teleki nem nézhette szó nélkül, hogy az angol rendőr éktelelenül püfölt egy benszüllött és hivatalos kísérője útján felszólította, hogy azonnal hagyja abba, mert a Népszövetség kiküldöttjei személtára az ilyesmit nem szabad megengedni.

A lap nem érti, hogy a magyar államférfi mi joga merészelt ilyesmibe beleszólni?

* Brassóban hírdetéseket, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintézt az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Amikor a hó

A hóhér valahog tárgy is. Veszedelmek vak eszköz, akinek mint más emberfiában rejlik, hogy nem annál rosszabb. Hivagytlenység, mint bőlenem volt a világon, zavarai lettek volna. tikaifelfogása, éppen kész szolgálja. Erő, a hélium. Nem jó etikai meghatározás egyedül ő rá nem é

Ilyen pontos nek egy megdöbben jónak, egy megdöbbennek hazája ország, mely borzalmas változatosságával a kus és enervált Európa, gyilkolás mint Bulgária véreibe tartóztaték az orszáddal, hogy ő kommunista vezet: erre a kintető urakat akasztott fel. teljes hóhér, majdn világnézeti állástog fel. Megmozdult be deus erő mámorba martirium ösvénye szinte érthetelen. nelme nem tud ha dátlanág fölöttébb

Bizonyos, hogy még a hóhérjai sem gyönge erkölcsök fektetve. Szinte csónére is tartani tud, a történelem vérenglen gazdagságu foly hóhér, aki a hatalom helyezkedni, saját volna helyezni a Nagy baj lehet ott még a végrehajtómednek, vagy ami adják fejüket. Nagytalom az a gyűjtőválasztóvizében fel igazságot, meggyőző — igen, a hatalom tudja gyurni a külkat határokka, a tos definíciókka. Elmer támadni, a hóhévannak, mint az altalomnak is szükség látszat-keltésre. Hakor ostoba és vak csak mohósága van toba hatalom sok v egyik sem adta oly legi bolgár hatalom

Erre a tényre foglалása a legelénk terror, az igazság nyilvánvalósága vég gondolkodó egyvel hóhérknál sem ma Pedig valószínű, hóbőzött lényegilég a jaitól: nem volt szerelmi ábrándok tavaszi éjszakák csilalkozott a lét, vagy Nagy, emberfeletti érje, különben a emberi érzésekre, a tiriomos elszántságr

Ha Cankovekna gonoszságuk, akkor szemébe. Megdöbbenébe, akik segített jövőjük ingoványra lelkének derengésé

Hatalmakat, zsa meg e földön: vél hogy hatalmat hóhénem volt példa. Kcsajtkozni, mégis m hóhérjuk lázadásáva aki emberré lett.

TUNGSRAM A legjobb világjáró! Mindenütt kapható!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdepy es hazsagi zsidóság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és Dr. Martos Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévi 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár



Cherson zsidó autonómiát kap?
 Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse moszkvai tudósítása szerint a népbiztosok ukrán tanácsának elnöke, Tsubar, az ukrán tanács-kongresszus előtt kijelentette, hogy Chersonban, minthogy a zsidók mind nagyobb tömegekben a mezőgazdaságra adják magukat, a szovjetkormány alaptörvényei szerint zsidó autonóm területet fognak kiharítani zsidó közigazgatással. Tsubar népbiztos kijelentette, hogy lehetnek tartja azt is, hogy Cherson zsidó autonóm köztársasággá váljék és pedig a szovjetkormány általános nemzetiségi elvei alapján. Cherson tartományban ma harmincezer zsidó él mezőgazdaságból. Az ukrán agrár-végrehajtóbizottság további hétezer zsidó család számára akar földet kiutalni.

A Brassó melletti vasúti karamból epilógusa. Bukarestből jelentik: Tegnap Brassó melletti vasúti szerencsétlenséggel kapcsolatosan erélyes vizsgálat indult meg, melynek során számos letartóztatás történt. A szerencsétlenség okozta kárt másfélmillió lejre becsülik.

A hadbíróóság felmentett huszonegy rágalmazással vádolt kizgazdát. 1921. évben huszonegy nagykarólyi kizgazda kérvényt adott be a hadügyminisztériumhoz, amelyben testületileg kérték a hadügyminisztert, hogy tiltsa meg a katonai hatóságoknak, hogy katonákat szállásoljanak el hozzájuk. Indokolt azt hozták fel, hogy a hozzájuk elszállásolt katonák rengeteg kárt okoztak. Kiszorították őket lakásaikból, úgy, hogy az istállóban laktak, míg a katonák a szobákban laktak, továbbá szénát, zabot, majorságot loptak el, szóval rengeteg kárt okoztak minden egyes manőver alkalmával. A hadügyminiszter beadta a feljelentő kérvényt az illetékes katonai parancsnokságoknak, akik az őket feljelentő gazdák ellen rágalmazás címén eljárást indítottak. Ma délelőtt tárgyalta a rendkívüli érdekes ügyet a kolozsvári hadbíróóság. A vádbeszéd elhangzása után dr. Dán ügyész a gazdák védője emelkedett szólásra és vádbeszédében kimutatta, hogy a kérvény hangja azért rágalmazó, mert az eredeti magyar fogalmazványt helytelenül fordították románra, másodsorban pedig a rágalmazásnak minősíthető vádak, ha nem is teljesen, de részben beigazoltak lehet minősíteni, ha tekintetbe vesszük a manőverező katonaság — nagyon sokszor előforduló — apróbb csínyeit. A hadbíróóság rövid tanácskozás után, mivel a felhozott védelem eshetőségeit beigazoltak látta, felmentette a rágalmazással vádolt kizgazdákat.

Bécsi uszorások kifosztottak egy török hercegnőt. Bécsből jelentik: F. H. török hercegnő feljelentést tett a rendőrségen néhány lelketlen uszorás ellen, akik pár hónap alatt kiforgatták vagyonából. A hercegnő atyja uralkodó volt egy olyan országban, amely azelőtt Törökország fennhatósága alá tartozott. A hercegnő négy évvel ezelőtt elhagyta hazáját és a bécsi egyetemre jött előzőt hallgatni. Kemál basa győzelme után az ő családját is száműzték és minden vagyonát elkobozták. Nehéz anyagi helyzetében kénytelen volt magával hozott ékszereit elzalogosítani. Időközben megismerkedett egy Schultz Irén nevű kártyavetőnővel, aki csakhamar teljes bizalmát megnyerte. A jósno tudta, hogy a hercegnő pénzzavarban van és ezért azt az ajánlatot tette neki, hogy hatmillió korona kölcsönt ad, ha zálogba kapja a hercegnő drága selyem fehérneműit. A tapasztalatlan hölgy beleam az ajánlatba. A jósno a drága fehérneműt elvitte a Dorotheumba, elzalogosította, a felvett hat-

milliót átadta a hercegnőnek és ennek ellenében aláíratott vele egy kilencmillió koronáról szóló adólevelet. Rövid idő múltán bejelentette, hogy a hitellező követeli a pénzt, de van neki egy ismerőse, aki hajlandó a kilencmilliót a hercegnő helyett lefizetni, ha ennek fejében tizenkét milliót kap adólevelet. Így is történt. De ez még nem volt elég. A jósno most már otthon érezte magát és egész családjával beköltözött a hercegnő villájába, sőt kártyavető üzemét is itt folytatta. Majd szanatóriumba akarta vitetni magát a hercegnő költségén, akinek azonban nem volt pénze. Erre bűntársaival egy újabb bonyolult adásvételi ügylet után százhetvenmillió korona tartozás elvállalására kényszerítette a hercegnőt és ezt az összeget ismét feljebb akarták csavarni. Ekkor azonban a fiatal hölgy megsokalta a dolgot és ügyvédhez fordult. A tényállás tisztázása után a jósnot és két társát letartóztatták.

A kolozsvári zsidó nőegylet népnépele. E hó 30-án a kolozsvári nőegylet nagyszabású kerti ünnepélyt rendez a református kollégium udvarán. A nőegylet kerti ünnepéle a nyári szezon legszenzációsabb eseménye lesz, mely az előjelekből ítélve, máris nagysikertnek ígérkezik. Az ünnepély mesedélutánnal és tombolával lesz egybekötve.

Dejen és Gherlán Birónál a legjobb női, férfi szövetek, vásznak és gyermek intézeti ruhák kaphatók.

Léghajózási minisztériumot létesítenek Olaszországban. Rómából jelentik: A kormány elhatározta, hogy léghajózási minisztériumot állít fel. Az új minisztérium vezetését maga Mussolini miniszterelnök vállalta.

85 óráig nem aludt. Washingtonból jelentik: Az ottani egyetemeken érdekes kísérletek folynak, hogy alvás nélkül meddig lehet élni. Két diák már 85 óráig teljes szellemi és testi frissességben kibírta a nem alvást.

Borzalmas tüzvész egy regáti községben. Bukarestből jelentik: Geureu községben tegnap óriási tüzvész pusztított. A tűz a dühöngő szélvihar miatt pillanatok alatt áterjedt a község 70 lakóházára és azokat teljesen elhamvasztotta. 300 család hajlék nélkül az utcákon bolyong. A kár óriási.

Halálraítéltek egy mérgekeverő asszonyt. Szolnokról jelentik: A szolnoki törvényszék tegnap kétélválti halálra ítélte Bukovenszky Jánosné negyvenöt éves nagyrévi parasztaasszonyt, aki múlt év november 25-én lekváros kenyérré kent arzénal megmérgezte édesanyját, Antal Andrásnét, azután bedobta a holttest a Tiszába. A hulla három hónapig volt a jeges árban, csak február elején fogták ki Csongrádon. A holttest a hideg vízben annyira épen maradt, hogy senki sem gondolt gyilkosságra, mindenki azt hitte, hogy öngyilkosság, vagy szerencsétlenség történt, csak amikor Nagyréven felismerték személyazonosságát, merült fel az a gyanu, hogy az öregasszonyt el-tették láb alól. A boncolás azután megállapította, hogy mérgezés történt és a meggyilkolt 16 éves unokája árulta el, hogy édesanyja mérgezte meg nagyanyját. A vádolt asszony a főtárgyaláson is körömszakadtáig tagadta az ellene emelt vádat. A bíróságnak a tanuvalomásból sikerült megállapítani azt a tényállást, hogy a falusi javasasszony délelőtt tizenegy órakor adta be anyjának a mérget, azután rázárta a lakást és elment hazulról. Délután négy órakor tért vissza s akkor az édesanyja már halott volt. Éjjel talicskára tette a holttestet, kitolta a Tisza partjára és egy fadarabbal belökte a Tiszába. A vádolt a halálos ítéletet a legnagyobb nyugalommal fogadta, felebbezést nem jelentett be ellene, sőt kegyelmet sem kért.

Okleveles tanár, aki már állami hivatalban is volt, Kolozsvárott vagy a vidéken héber és német nyelvek oktatására vállalkozna. Mint-hogy vallásos életet folytat, bármely ortodox családnak is melegen ajánlható. Információkkal az Uj Kelet szerkesztősége szolgál.

Jutalomjáték. A jönevű Kratejl-cirkusz igazgatója: Anton Kratejl augusztus 28-án, pénteken este tartja meg huszonöt éves igazgatói jubileumát, mely alkalommal a cirkuszban diszeloadás lesz. Hétfőn, e hó 31-én a cirkusz közkedvelt artistája: Emilio tartja meg jutalomjátékát. Szeptember 3-án, Kolozsvár közönségének közkedvelt Augusztja tartja jutalomjátékát, mely alkalommal pompás ujdonságokkal fogja meglepni a közönséget.

Életmentő kapitány. Belgrádból jelentik: Tegnap délután 5 órakor Dimity ezredes Bozsa nevű harmadik gimnázista fia fürdeni ment a Száva-folyóba. A gyengén uszó fiu messzire

bemerészkedett a vízbe, elfáradt és elmerülni kezdett. Segélykiáltásaira a parton tartózkodó Kovacevits Ödön kapitány figyelmessé lett, beugrott a vízbe és az utolsó pillanatban kimentette a fulladozót.

Joffe kommunista diplomata Radics Istvánról és politikájáról. Belgrádból jelentik: A „Politika“ leningradi távirat alapján közli Joffe népbiztosnak a szovjetkormány szolgálatában álló „Pravdaba“ irt vezércikkének kivonatát. Joffe azt állítja, hogy Radics megcsalta a szovjetköztársaságot, mert amikor Moszkvában járt, azt ígérte, hogy Horvátországban forradalmat készít elő és a fennálló polgári rend ellen fellázítja a tömegeket és Horvátországot fegyverbe állítja a burzsoázia ellen. Ezzel szemben Horvátországot a szerb érdekek szolgálatába állította és a szerbek érdekében odaadta minden megállapodását, amit Moszkvával kötött. Radics, amikor a horvát paraszttribun szerepben tetszelgett Moszkvában, elégette maga mögött a hidakat, az ő nem közönséges raffinériájának azonban sikerült újra megtalálni az összeköttetéseket azokkal a szerbiai politikusokkal és azokkal a szerb pártokkal, akik ellen oroszországi vendégeskedése idejében kigyót-békát kiáltott. Joffe meggyőződése az, hogy Radicsot az ijedelem és a bebörtönzéstől való félelem vezette erre az utra és azok az elvek, amelyeket ma hirdet, messze maradnak meggyőződésétől.

TÁVIRAT.

Carol-Mozgó

Cluj — Szinkörben

Vaalaszaasokrol elkeestem, de vasaarnap deeleloett 11 es fel orakor jaatszom Szinkoerben stop Keerem ertesiteni kis nezoeimet, hogy mind ott lehessenek stop 2 oran keresztül fogom oeket szorakoztatni.

ZIGOTTO

Uj beosztás a rendőrségnél. A legújabb rendelkezések szerint a rendőrség forgalmi osztályát, a bérkocsis- és cselédosztállyal együtt, Pop kapitány vette át. Az új főnök a legerélyesebb intézkedéseket lépteti életbe a közbiztonság érdekében. Legújában az eddig abszolút rendetlen autóbusszforgalmat gyökerében megváltoztatta és speciális rendeleteivel helyes mederbe terelte az eddig jóformán minden korlát nélküli autóbusszforgalmat. Most az eddig kisvárosi nivón álló bérkocsirendszer veti nagyobb változás alá, mivel a jelenlegi állapotok — tekintve Kolozsvár nagyvárosi voltát — nem felelnek meg a kor igényeinek. Továbbá megrendszabályozza a cselédügyeket.

Agyvérzésben halt meg Hötzendorfi Konrad. Bécsből jelentik: Hötzendorfi Konrad, a világháború volt vezérkari főnöke, akinek halálát tegnap jelentették, agyvérzés következtében halt meg. Már hónapok óta Morgentheim fürdőben tartózkodott, ahol reggeltől késő estig a világháború történetén dolgozott. Halála napján is kevéssel 6 óra után bement dolgozószobájába, hogy folytassa munkáját. A szobában ekkor senki sem tartózkodott. Irásközben hirtelen szédülés fogta el és anélkül, hogy ereje lett volna felállni, feje lehangyatlott az asztalra és néhány perc alatt hangtalanul kiszanvedett. Hozzáértartozók csak a déli órákban, amikor ebédhez akarták szólítani, vették észre a katasztrófát. A volt vezérkari főnök holttestét nagy pompával fogják eltemetni.

Kitartó öngyilkosjelölt. Kassáról jelentik: Tegnap délelőtt a Szokoligeti rendőrszem egy igaztotton viselkedő leányra lett figyelmes. Szemmel tartotta a leányt és így, mikor az egy revolvert vett elő és azt maga felé fordította, oda lépett hozzá és elvette a fegyvert. Megállapították, hogy a leány Kukárlova Emilia, csehországi születésű, zsadányi lakos. Bekísérték a rendőrségre, ahol az igazoltatás után megígértették vele, hogy nem lesz öngyilkos és azonnal elbocsájtották. Ma éjszaka Kukárlova Emilia a Malom-utca és Fő-utca sarkán öszeesett. Az előhívott mentők beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a kitartó öngyilkosjelölt lysolt ivott. Gyomormosást alkalmaztak és a leány ma reggelre már jobban is érzi magát. Állapota nem életveszélyes.

Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK, Cluj**

KÖZGAZDASÁG

Meg kell változtatni a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarai választások második határnapját

A zsidó újév második napjára esnek a választások

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarai választások napját — mint ismeretes — szeptember 16-ára, határozatképtelenség esetén szeptember 20-ára tűzte ki a kereskedelmi miniszter. Mintán az iparkamarának közel 20 ezer választója van és a határozatképtességhez a tagok számának a fele szükséges, bizonyos, hogy a választásokat 20-án fogják megartani, még pedig a megjelentek számára való tekintet nélkül.

Szeptember 20-ika azonban a zsidó újév második napjára esik. Ezért a zsidó választók kérésére a kamara vezetősége ma táviratot intézett a miniszterhez és kérte, hogy a választások második határnapját szeptember 21-ére tűzze ki.

Bizonyosra vesszük, hogy nem szándékosan történt a választásnak zsidó újév napjára való kitűzése és ezért reméljük, hogy a miniszter feltétlenül helyt ad a kamara felterjesztésének és a választási napot minél előbb megváltoztatja.

Az amerikai gabona európai piacait a magyar buza akarja elfoglalni

Brailán keresztül exportálják a magyar búzát Dél- és Nyugateurópába

(Budapest, aug. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti gabonacsarnok forgalma lassan bár, de napról-napra emelkedik és a külföldön jól bevezetett magyar cégek exporttevékenysége is fokozódik. Az érdeklődés honlokterében természetesen a tiszai buza áll, melynek legnagyobb részét külföldi számolára vásárolják meg.

A Németország felé irányuló exporton kívül brailai kereskedők részéről is élénk érdeklődés nyilvánul meg jóminőségű magyar búzák iránt és a napiáraknál jóval többet fizetnek 79 kilogramon felüli tiszavidéki gabonáért. Főleg a Strasser és König-cég bonyolítja le a Braila felé irányuló hitelti üzletet, amely annyival inkább figyelemreméltó, mert úgy látszik, hogy a magyar buza sikerrel versenyezhet a szintén jómódi bácskai gabonákkal. Eddig ugyanis a szász és nagy fajsúlyú tiszavidéki búzáért állandóan többet fizettek a külföldiek, mint az eddig piacra került bácskai gabonáért és ezt részben a jugoszláv gabona nedvességének is lehet tulajdonítani. A brailai vásárlók a görögöknek, részben az olaszoknak, főleg azonban Németországnak és Rotterdamba továbbítják a magyar búzát, amelyet amerikai gabona helyett

vásárolnak az importországok.

A magyarországi export további alakulása a jugoszláv, román és orosz aratás végleges eredményeitől függ. A budapesti gabonatorzsón eredetű orosz gabona versenytől tartanak, azonban ha ez minőségileg jó is lesz, mennyiségileg nem lehet komoly versenytárs, hiszen a szovjetkormány hivatalos jelentései sem állítják, hogy teljesen sikerült már talpraállítani az orosz mezőgazdaságot. Különben is Oroszországban az aratás szeptember és október hónapokban történik, így tehát az ottani termésfelesleg november-december előtt aligha versenyezhetnének a magyar készáru gabonával, annyival inkább, mivel Oroszországnak a tavalyi termésből egyetlenegy mázsa exportképes feleslege sincs. Ha a magyar kivitel nagyarányú lesz, a prima exportbúzáék szilárd áralakulása befolyással lesz a gabonatorzsde egyéb cikkeinek árára is, annyival inkább, mert a lengyel termés is erősen megázott és a mi exportpiacainkon a lengyelek nem fogják bérni a minőségi versenyt. A jugoszláv kivitel pedig a dinár árjavulása is akadályozza, úgy, hogy ebben a pillanatban a magyar buza exportkültátsai kedvezőbbek, mint a legutóbbi hetekben.

¶ Októberben módosítják a záróra rendeletét. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy a munkaügyi miniszter felszólította a kereskedelmi és iparkamarákat, tegyenek javaslatot zíránt, hogy a helyviszonyok figyelembevételével, milyen irányú módosítást tartanak szükségesnek a záróra rendeletén. Mint értesülünk, a minisztérium a javaslatok alapján október elsején módosítani fogja a zárórarendeletet, de olymódon, hogy az alkalmazottak érdeke továbbra is meglegyen védve.

¶ Ausztria szanálása befejeződött. Bécsből jelentik: Több itteni lap előkelő forrásokra hivatkozva, azt a hírt közli, hogy a Népszövetség mostani gyűléseinek befejeztével Ausztria jelenlegi népszövetségi főbiztosa, Zimmermann is befejezettnek fogja tekinteni tevékenységét. A kormánykörökben is az a felfogás nyer egyre erősebb hangot, hogy a szanálás programja befejeződött. Már csak az utolsó pontok végrehajtása van hátra. Mataja hivatalosan is értesítette a Népszövetséget a kormány álláspontjáról. Remélik, hogy a főbiztosságot megszüntethetik, úgy, hogy a Népszövetség és a kormány között egy összekötő szerv létesülne, mely csak a normal költségvetés figyelembevételének ellenőrzésére szorítkoznék.

¶ Az idegen berlini háztulajdonosok újabb kellemetlenségei. Budapestről jelentik: Azok az idegenek, akik idejében nem tudták eladni Berlinben házaikat, tele vannak panaszokkal és szomorú tapasztalatokkal. Különféle külföldi és egyéb jogi irodák ajánlják fel segítségüket, amelyek csak pénzt nyelnek el, de eredményeket nem tudnak elérni. A berlini magyar háztulajdonosok címére különféle aranyárakban fizetendő brosurákat és könyveket küldenek, amelyeknek ugyancsak kevés hasznát veszik a háztulajdonosok. A legújabb üzlet, amit rovásukra kitaláltak, az, hogy

berlini magyarok, vagy ottaniak ajánlkoznak arra, hogy a Berlinben lévő idegen tulajdonu házakat renoválják, megjavítják. Renoválási költség címén horribilis összegeket vasalnak be a berlini házak tulajdonosain.

TÓZSDE

Augusztus 27-én

A lej: Zürichben 260 00, Párisban 10 70, Budapest 3 54, Bécsben —

Kolozsvár. A lej ma délután rövid ideig tartó ingadozása után ismét jelentő árfolyamcsökkenést szenvedett a nyugati pénzpiacokon és ennek megfelelően a devizák irai ugrásszerűen emelkedtek. Rendkívül élénk forgalom és szilárduló tendencia mellett a következő árfolyamokon történtek kötések:

Bécs 28 30 — 28 50, Prága 6 00 — 6 05, Budapest 342 — 345, Páris 9 60 — 9 65, Zürich 39 00 — 39 50, Newyork 200 00 — 204 00, London 985 — 990, Milánó 7 60 — 7 65.

Zürich. Zárlat: Berlin 132 80, Amsterdam 207 90, Newyork 516 00, London 2506 50, Páris 2430 00, Milánó 1835 00, Prága 1530 00, Budapest: 72 55, Belgrád 922 50, Bukarest 260 00 — 260 00, Varsó 87 50, Bécs 72 60.

Bukarest. Devizák: Páris 9 52, Berlin —, London 985, Newyork 201 75, Milánó 7 60, Zürich 39 90, Bécs 23 40, Prága 6 00, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 745, német márka 48 00, leva 1 40, török lira 115, font sterling 970, francia frank 9 60, svájci frank 39 00, olasz lira 7 50, drachma 3 05, dinár 350, dollár 202 00, tengyel forint 33 00, osztrák shilling 28 50, magyar korona 28 00, cseh korona 5 98, belga frank —, holland forint —.

¶ Rendezték a francia-román háboru-előtti adósságokat. Bukarestből jelentik: Romániának a háboru előtti francia adósságok ügyé-

ben lefolytatott tárgyalások, mint ismeretes, eredménytelennel zárultak. A megállapodás szerint mind az az adósságok, amelyek 1918 november 11-ike előtt francia frankban keletkeztek, két csoportra lettek osztva. Az első csoportba tartoznak azok az adósságok, amelyek százezer francia frankon alul vannak, a másodikba pedig amelyek a százezer francia frankot meghaladják. Az első csoportba tartozó adósságoktól végkielégítésül huszonkét százalék fizetendő, amely kvótához még nyolc százalék számítandó, hivatalos költségek címen. Eszerint, ha román adós hatvanezer francia frankkal tartozik hitelezőjének, összesen tizennyolcezer frankot köteles fizetni a háboru előtti adóssága kiegyenlítéséül, mégpedig az egyezmény ratifikálásától számított hatvan napon belül. A százezer frankon felüli adósságok törlesztése két részletben történik. Az első részletet a fenti megállapodás szerint két hónapon belül kell lefizetni, míg a százezer frankon felüli összeget legkésőbb 1926. július 31-ig. A százezer frankon felüli összeg kvótája huszonnégy százalékban van megállapítva és a lefizetés napjáig teljesen kamatmentes.

SPORT

Megindul a bajnoki szezon

Szeptember 6-án megkezdődnek a mérkőzések. Tíz csapat játszik az első osztályban

A kedd este megtartott értekezleten kinevezett ideiglenes futballszakosztály tegnap este tartotta első ülését, amelyen elhatározták az 1925—26. évi bajnoki mérkőzések azonnali kiírását. Az ülésen hozott határozatok értelmében az ezévi bajnoki mérkőzéseken tíz egyesület fog az első osztályban küzdeni: Universitatea, Victoria, Haggibor, KAC, KKASE, CFR, KMTE, Husiparosok, RMS és az Academia csapatai. A nevezési díjakat elsőosztályú egyesületek 400, II. és ifjúsági csapatoknak 100-100 lejben állapították meg.

Elhatározta továbbá a Subcomisia, hogy a marosvásárhelyi kerületben Subcomitetul Regionalt létesít, míg Désen és Tordánia kellő számú benevező egyesület esetében Subcomisia de Fotball-t állítanak fel.

A bécsi zsidó olimpiász végeredményei. Beszámoltunk tegnapelőtti számunkban arról, hogy vasárnap ünnepélyes keretek között befejeződtek a konferencia alkalmával rendezett zsidó olimpiász versenyek. Alább közöljük a verseny végleges eredményeit: Gyephockey, Ausztria—Csehszlovákia 3:0 (1:0). Az osztrák csapat fölényben volt. Góljait Rosenfeld ütötte. Atlétika. 100 m. síkfutás. 1. Siemauer Németország 11.6 mp. 1500 m. síkfutás. 1. Frankl Ausztria 4 p. 22.2 mp. 2. Nesselroth Németország. 3. Dr. Simon Palesztina. Súlydobás. 1. Dr. Friedmann Ausztria 11.21 m. 400 m. síkfutás. 1. Dukes Ausztria 53.5 mp. Távolugrás. 1. Hübsch Ausztria 6.41 m. 2. Kerzmann Palesztina. 3. Ackermann Palesztina. 4x100 m. staféta. 1. Ausztria csapata (Tiachler, Oszterzetter, Schwager, Hübsch) 45.6 mp. Diszkoszvetés. 1. Dr. Görög Csehszlovákia 39.45 m. Pentatlon. 1. Hübsch Ausztria 17 p. Tennisz. A döntőben Ausztria győz Csehszlovákia fölött 4:1 arányban.

A Hakoah győzelme Pozsonyban. A kiváló bécsi zsidócsapat vasárnap Pozsonyban játszott az ottani Makkabi csapata ellen, amely fölött 5:1 arányban fölényes győzelmet aratott. Häusler (2), Eisenhoffer (2) és Schwartz a bécsi csapat góllövői.

Alexandru Adler Sándor
ORADEA MARE
ALLANDÓ RAKTÁR
MINNDENEMŰ ÖVEKBE

SZINHA

Nagy Katalin kör-mozgóban. amely tudvalevőleg utánonként filmcárnó táncosnője nagyszabású filmkiállítás, mint az azon filmeknek, csak ritkán kerül cári udvar teljes néző előtt és az izgalmas cselszöv az egyes főszereplő színészek játszólesz műsoron.

Hevesi Piroser Alfréd operakeztek és lakásul (Str. Regina Mártán 5—7-ig.

A színház

Fanny és a c. Anghia legdivatosabbjai diadalmosar minden színpadát. Fanny és a cselé felülmulja. Különtött színpadi formái meg új darab ges vigjáték 3 fe Jenő fordította a és cselédkérdés le szenzációj.

Magyar

Péntek: Mariska szor. Soroz Szombat d. u. fél szor. Mérsé Szombat este fel vendégjáték Soroz: 319 Vasárnap d. u. fél Erényi, Iná kal. Sorozat Vasárnap d. u. 6. dégjáték (szám 321) Vasárnap este fél vendégjáték (szor 322) Hétfő: Leányvár tér Boske zatszám 32

Heti műs

Csak délutáni Augusztus 26. és péntek) N Elehü kerkép a czedaszép kiállt színészekkel a f vanský etc. Vasárnap, 30 órai kezdettel. Z

M

Select-moz 28. és 29. Don eletéből 6 felv. Servaes.

Urania-mo ruzsló. Titokza felv. Főszereplő Szombat, au bűnügyi dráma, től. Főszereplő Apollo-Mo 28 és 29. Olive vorásban, Charl ben Jackie Coc

Ten

luster

Neu

Cluj

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Nagy Katalin cárnő táncosnője a Szinkör-mozgóban. A Fundatia Principele Carol, amely tudvalevőleg a Magyar Színházban délutánként filmelőadásokat tart „Nagy Katalin cárnő táncosnője” cím alatt tegnap egy újabb nagyszabású filmet mutatott be. Ez a film egy kiállítás, mint művészet szempontjából egyike azon filmeknek, amelyek világkörűi utjukban csak ritkán kerülnek el hozzánk. A moszkvai cári udvar teljes pompájában jelenik meg a néző előtt és az udvar atmoszférája telve van izgalmas eselészövésekkel. Ebben a korpében az egyes főszerepeket a lehiresebb moszkvai színészek játsszák. A film még csak ma, 28 án lesz műsoron.

Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operaénekes nyaralásukból hazakerkeztek és lakásukon — Deák Ferenc utca 22. (Str. Regina Mária) található — naponta délután 5-7-ig.

A színházi iroda közleményel

Fanny és a cselédkérdés. J. R. K. J. Rome, Anelis legdivatosabb színpadi szerzője, akiknek darabjai diadalmasan jürják be Európ. és Amerika minden színpadát, legújabb művével, melynek címe Fanny és a cselédkérdés, minden eddigi sikerét felülmulja. Különös, bűvészes, vonzó történetet öntött színpadi formába az angol író. Ő maga így jellemezi meg új darabjának műfaját: könnyen lehetséges vigjáték 3 felvonásban. Magyar nyelvre Helti Jenő fordította a darabot magyar módon. A Fanny és cselédkérdés lesz a jövő hét műsorának különös szenzációja.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Mariska vagy a házasságtörés iskolája (2-odszor. Sorozatszám 317)
Szombat d. u. fél 4-kor: A csirkefogó. [Ujdonság 6-odszor. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 319]
Szombat este fél 9-kor: Csardáskirálynő (Király Ernő vendégjátékával, Karácsonyi Li fellépésével. Sorozat 319)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Három grácia (Neményi, Erényi, Ibász és Tompavai. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat 320)
Vasárnap d. u. 6-kor: Iglói diákok (Király Ernő vendégjátékával, leszállított helyárakkal. Sorozatszám 321)
Vasárnap este fél 9-kor: Varázskeringő (Király Ernő vendégjátékával, Pinér Böske fellépésével, sorozat 322)
Hétfő: Leányvásár (Király Ernő vendégjátékával. Pinér Böske és Neményi Lili fellépésével. Sorozatszám 323)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
 Augusztus 26, 27 és 28-án. (Szombat, csütörtök és péntek) **Nagy Katalin cárnő táncosnője.** Élethű korpép az orosz udvar és tóurak életéből, csodaszép kiállítással és a legtiressebb moszkvai színészekkel a főszerepben: Runia, Czovskaja, Hovansky etc.
 Vasárnap, 30-án: Nagy egyrmekezőadás, fél 12 órai kezdettel. Zicotte val. 6 felvonásban.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek és szombat, augusztus 28. és 29. **Don Carlos.** Dráma egy királyi család életéből 6 felv. Főszerepben Corrad Veidt és Dagny Servaee.

Urania-mozgó. Péntek, augusztus 27. **A kuruzsló.** Titokzatos dráma, egy orvos életéből, 7 felv. Főszerepben Várkonyi Mihály.

Szombat, augusztus 29. A terror. Szenzációs bűnügyi dráma, 5 felvonásban, a cow-boyok életéből. Főszerepben Tom Mix.

Apollo-Mozgó. Péntek és szombat, augusztus 28 és 29. **Oliver Twist.** Szenzációs dráma, 5 felvonásban, Charles Dickens regénye után. Főszerepben Jackie Coogar.

Tennisz nadrág,
 lüster sacco, vászon ruhák

Neumann II.

szécsényi

Cluj, Piata Unirii No 14.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkéi: 48 000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Árurak ár-á a vasut. mellett. Betéteket elrogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat tejsit. Safe Deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Zsidó irodalom

Giszkalay: Uj profeciák 85
 " A titok 15
 " Támár 70
 " Goldschmidt: Egy zsidósors 140
 " Jönni fog még .. 120

Csirikov: A zsidók (Dráma) 25
Raab: Mayer Litvák unokája 52
Müller: A cionizmus ABC-je 20
Dr. Richtmann: Orthodoxia és cionizmus 30
Dr. Simon: Hova vezet a zsidók útja 35

BEN AMI: Uj Palesztina 100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története) 132
P. Benoit: A táncosnő (Egy zsidó leány regénye) 132

Lacratelle: Silbermann (Egy zsidó-fiu története) 80
Zangwill: Az üvegcsiszoló 55
Schalom Asch: Fialatok 55
Ujvári: A cédrusfa Aallaja 30
Bernstein: A cionizmus 55
Mendale moicher sf.: Sánta Fiske 80

Herzl: Zsidó állam (Dr. Schönfeld fordítása) 55
 Frigyes: A zsidók természetrajza .. 45
 Nordau: Dr. Kohn 45
 Szabolcsi Lajos: Csillag fia 110
 Herzl: Zsidó állam 30
 Sokolov: Uj zsidó 15
 Agnon: A meggörbedt kiegyenesedik 35
 Biró: A zsidók útja 50
 Lichtheim: A zsidó Palesztina 15
 Ujvári Péter: Tulsó parton 70
 Patai: Héber költők anthológiája .. 650
 Neményi: Isten keze 75
 Patai: Héber költők (Kis kiadás) .. 30
 Kis Arnold: Echod 25

Kaphatók az

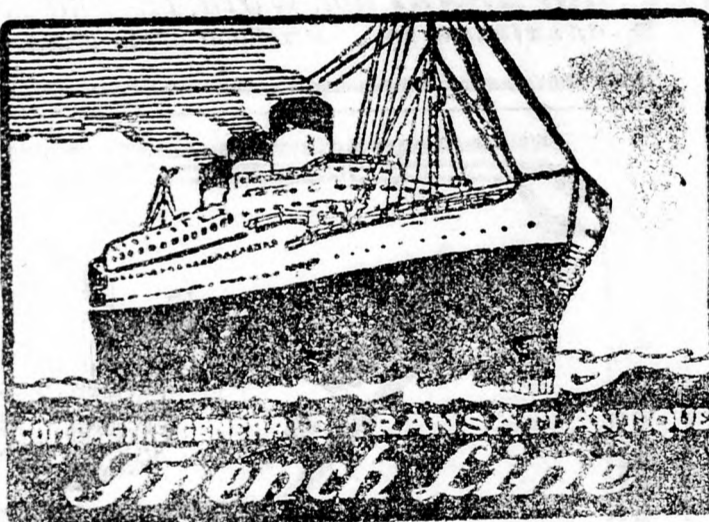
Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Kocsikenőcsöt

I-a hordóst lei 5:50 bármily kis vagy nagy mennyiségben szállít

Szappangyár Rt. — Dej

Kérjen ajánlatot többi gyártmányainkról is.



Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkbe:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
 és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:

„SARNIA” S. A. Bucurest.

Pasagiut Comedio

Táviratcim: Transatbuc.

Bader 259

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság kiváló minőségű új márkája, a

Király-sör

mindenütt kapható



Manométereket
és mind-féle mérőműszereket készít, javítást vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Heria I. (v. Szechenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket a legkisebb költséggel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APROHIRDETÉSEK

Egyesületi közlés: egy sz. sz., vastagabb betűvel 5 lej. Legnagyobb arohirdetés 30 lej, állásfoglalásnak 30% kedvezmény. **Aróhirdetések díja előre fizetendő.**

Benősiülnek bár ily üzlet vagy gazdaságba, 24 éves izr. vallású in elligens fiatalember vagyok. Leveleket „Vallásos” jelígre a kiadóba kérek 9744

Okleveles héber tanítónő héber órákat ad. Kuru-ra jeleltetnem f. hó 20-ig lehet. Str. Jaşilor 5. (volt Nagyszamos-u.) 9729

Jövevény zsidó, németül beszélő gyermekkereszténőt keresek három éves fiam mellé. Ajánlatokat fénykép és bizonyítvány-másolatokkal alant címre kérek: Markoics Zoltán, Sannicolaul-Mare (Nagyszentmiklósi). 9754

Bizományi lerakatot keresek fényesen berendezett háttárszéli városban évek óta fennálló üzlettembe. Megfelelő bérrel - angro, detail áru-sításhoz. Teljes garancia nyújtatik. Bővebbet Hirsch, Satumare, Reg. Ferd. 27.

Áreljést hirdetünk a Str. Dubalariilor 2. 3. és 4. sz. házak lebontására, és e tleg az anyag eladása mellett. — Építési szándékozók esetén juthatnak jó anyaghoz. Feltételek meg tudhatók Str. Dubalariilor 1 sz. a.

Nyomdák! Könyvkötészetek!
Füződrót minden számtan és mennyiségben szállít gyári áron a Tip.
Fraternitas Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlattal szívesen szolgátunk. Nagyobb tételnél vitük is utazunk.

Nagy haszonnal járó palesztinai export-üzlethez pénzes társ kerestetik. Megkeresések „Két millió” jelígre kiadóba keretnek.

Vennék egy jókarban levő, kézbajtásra berendezett kukoricamozt ot. Értesítést kérek Salamon Béla, Aschileul-Mare, posta Borsau, falu, jud. Cejocan címre. 9742

Sárgaréz-hulladékot és sárgaréz-forgácsot nagy mennyiségben keres a „LUMINA” Első Romáu Csilár- és Fémáru-gyár Rt. Timisoara, IV., Str. Gl. Joffre No. 9. Ajánlatok kéretnek a quantum megjelölésével.

Nagyszentmiklósi ókező vallásos utazók fizetelmébe, Jakab Ferenc szálloda és éttermében szigorúan orth. kóser elbírtenű és ízletes ételiek kaphatók, olcsó árak mellett. 9748

Barzoi
Gierarie Vasúzet
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 18
Telefon 1049

Triska I.
Zongorarakar
Cluj, Str. Saguna 14.
Telefon 19.
Zongoraszekerek kaphatók

Figyelem!
Özv. Grosz Adolphe, Oradea Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldautca) az udvarban. Lakodalmak és anónim rendezését vállalja. **Izletes konyha. Olcsó árak.**
Existenciát nyújtó letelepedési helyet keresek bármely. Irodát átvennék, társulnék „Ügyvéd” jelígre leveleket kiadóhivatal továbbít. 9732

Társ
kerestetik fényesen berendezett, számtani tőrt legforgalmasabb helyén fennálló rőfős, kötött és szövővaru üzletnek 400,000 lejtel. Tőke teljesen biztosítva. Bővebbet Hirsch, Satumara, Reg. Ferd. 27.

Szakképzett keres-edő segéd, osadó eladó és irakatrendező, cipőületbe kerestetik. Cím: Moldován ci, őruhaz, Sighetu-Marmatiei. 9722

Keresek egy francia, német és zongorázni tudó nevelőnőt, ki két fiam és leányomat tanítaná. Cím: Káhan Ignác, fazereskedő Calatele, jud. Cejocana. 9747

Erdély egyik legforgalmasabb városában lakó, saját názzal és berendezett lakással bíró hugmat férjhez adnám komoly, 40 év körüli gyermektelesen izraelita környezetbe. Teljes című leveleket „Komoly” jelígre a kiadóba kérek. 9745

Intelligens zsidó utilány, polgári iskolai végzettséggel, gyermekmelé ajánlkozni. Vidékre is. Ruhavarráshoz és kézimunkához é t. Cím a kiadóban. 9751

Zongora
új, használt, javítás, hangolás, szállítás

Triska I.
Zongorarakar
Cluj, Str. Saguna 14.
Telefon 19.
Zongoraszekerek kaphatók

Tractor autóval bér szántásra adnék 70-80 hordát. Szántás kezdete szeptember 15. Ajánlatok Elielet-in Benedev, Camasul-Desert, posta Sarmas — küldendők! 9750

700.000 lejre lecsúlt házra, első helyre való betáblázásra 20%-os kammat a 300.000 lej kölcsönt keresek. Jakab Ferenc, Sannicolaul-Mare. 9749

Naponta f.iss bivalyfej kapható, házhoz szállítva is. Scawatzné, Rudoluit 26.

Megfelelő képviseletet átvessz A. D. Wolfensohn irodás, Galac, Str. Portului 31. Ajánlatok elp kiadóhivatalába köldendők.

Megérkeztek
„BUICK” és „CITROEN”
gépkocsik
a I. N. JILESCU
automobil raktárába, Cluj, Str. R. Maria 16.

Mégis csak legjobb a késnélküli
„RASOL IDEAL”



borotváló por
amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.

Övökadjunk az ártalmas utánszaktól. Csak az „IDEAL” felírásu valódi.

Reszling József fodrasz
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
összes perzsaszőnyegeimet, egész új zongoráimat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. Részletre is. szállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bal. R. Ferd. 14.

Telefon 768. sz. Telefon 768. sz.

ModedeParis
S. Eisenstädter
szücs- és szőrmeüzlet,
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (Főtér) 12.

★★
Szőrmebundákban, sportkabátokban, echarpok, különféle szőrmeékben óriási választék.
Külön angroosztály.

Fiókok: Arad, Str. Alexandri 1. Alba-Iulia, Str. Reg. Ferd. 4.

J. Disz...
Szerkesztőség
Kiadóhivatal
N. Sz.

1925 augusztus

Stricker mérnök
a zsidó osztály

Bécs, augusztusban...
termeiben mintegy...
son. Ott láttuk...
szerkesztőjét, dr. berlini költő...
tiz órák meg...
hajtóbizottság...
amikor az egész zsidó tradícióra...
ért véget.

Bécs, augusztusban...
negyedik ülésén...
után dr. Samy Gr...
ság elnöke, több...
tett, a szónokok...
(Palesztina) nyitott...
— Lehetetlen...
kérdéseket elválaszt...
politikai kérdés...
nyunk. Olyan ex...
amely a kongressz...
szeresen teljesíti...
hogy többen, akik...
állanak, nem rend...
lött, mint amilyen...
igényel. Felemlíti...
Pick professzort, a...
emberek, de nem a...
Palesztinában, épü...
redve beszélnek a...
hogy jóval nagy...
volna elérni más...
és fáradtak az emb...
kellene cserélni.

Stricker...
hian

Szónok ezután...
palesztinai delegát...
szövegi, hogy ez a...
hangsúlyozza ki...
voltat.

A következő...
volt:
— Az előző...
dotta — megtisztelt...
végrehajtóbizottság...
abban a még nagy...
hogy alelnökké...
olyan körülmények...
tisztiségről való vissz...
léptem ettől a meg...
táltam, hogy az ex...
szervezet rendszeres...
gal elősegítették. E...
vagy össze sem hívt...
dig az exekutive...
hogy e végrehajtóbiz...
jessen. Ha nem hi...
zottságot, akkor töb...
kolták, hogy összehi...
Hallották az urak...
jeszód titkárainak, v...
bizottainak tanácsko...
el, mert nem állott...
kalommal figyelmezt...
hogy amennyiben a...
tozást e tekintetben...
hogy a cionista szer...